

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Bjerkreim kommune
Postboks 17
4389 VIKESÅ

Deres ref.
Jp 17/1483 Sak 16/401

Vår ref.
17/3053

Dato
24.05.2017

Klage fra Bjerkreim kommune på Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i lokal struktur i Sør-Vest politidistrikt

Justis- og beredskapsdepartementet viser til klage av 10. mars 2017 fra Bjerkreim kommune. Videre vises det til Politidirektoratet sin avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i politidistriktets lokale struktur i forhold til Bjerkreim kommune:

«Sammenslåing av Egersund politistasjonsdistrikt, og lensmannsdistriktene Bjerkreim, Sokndal, Lund, Sirdal, til Egersund politistasjonsdistrikt. Politistasjonsdistriktet har følgende tjenestesteder: Egersund politistasjon, Sokndal lensmannskontor, Lund lensmannskontor, Sirdal lensmannskontor.»

Politidirektoratet har i brev av 6. mars 2017 oversendt klagen fra Bjerkreim kommune til Justis- og beredskapsdepartementet, med kopi til Bjerkreim kommune og Sør-Vest politidistrikt. I direktoratets oversendelse er det opplyst at klagen fra Bjerkreim kommune er blitt forelagt berørte kommuner, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 5 annet ledd.

1. Bakgrunn

Nærpolitireformen, Prop. 61 LS (2014-2015), ble godkjent i statsråd 6. mars 2015 og oversendt Stortinget for behandling. Proposisjonen ble vedtatt, med noen endringer, 10. juni 2015, jf. Innst. 306 S (2014-2015) og Innst. 307 L (2014-2015). Det overordnede målet med nærpolitireformen er blant annet i Innst. 306 S (2014-2015) uttrykt slik:

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4a
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Politiavdelingen
Telefaks
22 24 95 30

Saksbehandler
Gunnar Johnsen
22 24 53 08
gunnar.johnsen@jd.dep.no

«Målet med reformen er et nærpoliti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer».

Justis- og beredskapsdepartementet har i henhold til dette gitt Politidirektoratet fullmakt til å fastsette politidistriktenes inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter, og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontor og politistasjoner.

Som en del av nærpolitireformen har politimesterene utredet og foreslått endringer i politidistriktenes lokale struktur, med sikte på å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpoliti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Politimesterenes forslag er blant annet basert på forutgående involvering av kommuner og politiets tjenestemannsorganisasjoner lokalt.

Politimesterenes tilrådninger ble oversendt til Politidirektoratet 15. desember 2016. Politidirektoratet har deretter 13. januar 2017 besluttet ny lokal organisering av norsk politi.

Politidirektoratets avgjørelser om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen, jf. forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 1.

2. Anførsler fra kommunen

I saksdokument fra formannskapsmøte 6. mars 2017, vedlagt brev av 10. mars 2017 fra Bjerkreim kommune, er klagen begrunnet med at prosessen ikke er gjennomført i henhold til de kravene som er satt for prosessen. Det er blant annet vist til at politidistriktets orientering til kommunestyrene om hvilket tjenestetilbud innbyggerne skulle få etter endringene skal være skriftlig, og at denne beskrivelsen, skal være realistisk og tydelig og presist nok utformet til at det skal være mulig å evaluere sluttresultatet.

Kommunen har videre anført at de forutsetninger som ble presentert for kommunen i høringsbrevet og lå til grunn for kommunens høringsuttalelse, senere ble endret i politimesterens tilrådning til politidirektøren. Bjerkreim kommune mener at kommunens opprinnelige støtte til ny tjenestestedsstruktur er truffet på bristende forutsetninger. Bjerkreim kommune krever å opprettholde lensmannskontoret i

kommunen. Lensmannskontoret skal som et minimum ha samme åpningstid og oppgavemengde som i dag.

Kommunen underbygger sin anførsel med at da kommunen tok stilling til forslaget i høringsbrevet var det tre lensmannskontor som skulle legges ned i området og erstattes med politikontakter. Lund, Sokndal, Bjerkreim og Egersund skulle videre ha felles administrasjonssted i Egersund. Bjerkreim kommune viser til at de i sin høringsuttalelse stilte som betingelse at den geografiske driftsenheten skulle ligge i Egersund. Kommunen opplyser at den nå er kjent med at den geografiske driftsenheten skal ligge i Bryne og ikke i Egersund som forutsatt av Bjerkreim i høringsuttalelsen. Videre viser kommunen til at det nå kun er lensmannskontoret i Bjerkreim som skal legges ned i området, mens de andre blir videreført.

Kommunen mener at det opprinnelige forslaget om å legge ned Bjerkreim lensmannskontor sammen med lensmannskontorene Sokndal, Sirdal og Lund ga utsikt til besparelser til fordel for flere patruljeeenheter. Å kun legge ned Bjerkreim lensmannskontor fremstår etter kommunens mening vilkårlig og vil ikke gi den besparelse som forespeilet. Bjerkreim peker på at det tvert imot er en risiko for at ressursene blir sentralisert til de områdene der det opprettholdes kontorer, uten at kommunen vil oppleve bedret lokal tilgjengelighet.

3. Anførsler fra berørte kommuner

Politidirektoratet har opplyst at kun Sirdal kommune av 32 kommuner i Sør-Vest politidistrikt har kommet med synspunkter på klagen fra Bjerkreim kommune. Sirdal kommune har avgitt følgende uttalelse: «*Sirdal kommune har stor forståelse for at Bjerkreim kommune ønsker lokal tilstedeværelse fra politiet i egen kommune. For øvrig har ikke Sirdal kommune merknader til Bjerkreims klage på nedlegging av lensmannskontoret på Vikeså.*»

4. Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har i brev av 6. mars 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet redegjort for vurderingsgrunnlaget og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sin tidligere avgjørelse vedrørende Bjerkreim kommune.

Politidirektoratet har vist til at avgjørelsen av 13. januar 2017 om innlemming av Bjerkreim lensmannsdistrikt i et nytt Egersund politistasjonsdistrikt og avvikling av Bjerkreim lensmannskontor som tjenestested, var basert på tilrådning fra politimesteren i Sør-Vest politidistrikt. Politimesterens tilrådning er basert på politifaglige vurderinger, og en lokal prosess med involvering av kommuner og fagforeninger.

Videre er det vist til at direktoratet har vurdert innspillene og synspunktene som har fremkommet, både i klagen fra Bjerkreim kommune, og politimesterens synspunkter i brev av 20. februar 2017. Politimesteren har beskrevet hvordan politiets tjenester skal

ivaretas i Bjerkreim kommune når lensmannskontoret sammenslås, og Politidirektoratet har etter dette lagt til grunn at politimesteren har gjort gode politifaglige vurderinger i tråd med nærpolitireformens målsettinger.

Berørte kommuner er forelagt klagen fra Bjerkreim kommune, og Politidirektoratet har vurdert uttalelsen fra Sirdal kommune. Etter direktoratets vurdering fremkommer det ikke opplysninger i tilbakemeldingen fra denne kommunen som tilsier en endret vurdering.

Politidirektoratet har etter dette konkludert med at det ikke foreligger nye opplysninger som gir grunnlag for å fravike de vurderinger som ligger til grunn for tilrådingen fra politimesteren i Sør-Vest politidistrikt om endringer i den lokale strukturen i Sør-Vest politidistrikt.

5. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering og avgjørelse

Klagen er fremsatt i henhold til forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Av forskriften § 1 fremgår at kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur kan påklage denne til Justis- og beredskapsdepartementet.

Videre fremgår det av forskriften at Justis- og beredskapsdepartementet kan treffe ny avgjørelse eller oppheve direktoratets avgjørelse helt eller delvis og sende saken tilbake til direktoratet til ny behandling, jf. forskriften § 6 første ledd.

For øvrig gjelder forvaltningsloven kapittel II og III og alminnelige regler om god forvaltningsskikk for departementets klagebehandling, jf. forskriften § 7.

Bjerkreim kommune har klaget på prosessen, som kommunen mener ikke er gjennomført iht. kravene om lokal forankring. Kommunen har innsigelser til politidistriktets skriftlige beskrivelser av hvilket tjenestetilbud innbyggerne skulle få etter endringene og mener at kommunens opprinnelige støtte til ny tjenestestedstruktur er truffet på bristende forutsetninger.

Politidirektoratet har i sin oversendelse til departementet redegjort for den forutgående prosessen i Sør-Vest politidistrikt. Det fremkommer her blant annet at politimesteren i Sør-Vest politidistrikt har hatt en omfattende lokal prosess med involvering av kommunene, i tillegg til tjenestemannsorganisasjonene. Bjerkreim har sammen med de øvrige berørte kommuner, representanter for politimesteren og tjenestemannsorganisasjonene også vært representert i styringsgruppen. Videre er det i brev av 20. februar 2016 fra Sør-Vest politidistrikt opplyst at politimesteren var i Bjerkreim kommunestyre 26. oktober 2016. Politidirektoratet viser til at tjenestetilbudet er diskutert med kommunene underveis i prosessen, og at sentrale momenter i tjenestetilbudet til innbyggerne er beskrevet i politimesterens tilråding til Politidirektoratet, som også ble sendt til alle kommunene i politidistriktet.

Bjerkreim kommune har i klagen blant annet anført at forutsetningene for kommunens opprinnelige støtte til ny tjenestestedsstruktur er endret drastisk siden høringsforslaget. Det vises i den forbindelse til at det kun er i Bjerkreim lensmannskontoret legges ned og erstattes med politikontaktordning, mens de øvrige lensmannskontorene i området består. Kommunen viser også til at den nå er kjent med at den geografiske driftsenheten (GDE) skal ligge i Bryne og ikke i Egersund, som forutsatt av Bjerkreim i høringsuttalelsen.

Departementet vil i denne forbindelse vise til at politimesteren skal fremme endelig forslag til tjenestestedsstruktur, basert på en helhetsvurdering etter en forutgående prosess med bred involvering. Politimesterens forslag i den endelige tilrådning kan derfor avvike i forhold til opprinnelig forslag i høringsbrevet. De justeringene som er gjort fra høringsbrev til endelig tilrådning til Politidirektoratet er begrunnet av politimesteren. Når det gjelder etablering av GDEer vises til at disse primært er et internt styringsmessig anliggende, som besluttes i lokale forhandlinger med de tilsattes organisasjoner, og omfattes således ikke av klagebehandling. Kommunene ble i høringsbrevet fra politimesteren i Sør-Vest politidistrikt gjort oppmerksom på at det stilles andre krav til prosess og beslutninger vedrørende GDEer enn ved inndeling i tjenesteenheter og tjenestesteder.

Bjerkreim kommune har i klagen anført at det kun å legge ned Bjerkreim lensmannskontor fremstår som vilkårlig og vil ikke gi den besparelse som forespeilet. Kommunen har uttrykt bekymring for at ressursene vil bli sentralisert til de områdene der hvor det opprettholdes lensmannskontorer, uten at kommunen vil oppleve bedret lokal tilgjengelighet.

Departementet vil i denne forbindelse vise til at politimesteren i sin tilrådning har beskrevet de polititjenester og politinærvær som skal ivaretas av Egersund politistasjonsdistrikt, blant annet gjennom politikontaktordningen. Det fremheves at politikontakten blir spesielt viktig i de kommunene der lensmannskontoret blir slått sammen med andre. Videre fremgår det av politimesterens brev av 20. februar 2017 til Politidirektoratet at beslutningen om å opprettholde Soknedal lensmannskontor ikke vil forringe tilbudet av polititjenester til Bjerkreim. Det vises også til at en endelig beskrivelse av tjenestetilbudet vil bli utarbeidet når strukturen er endelig besluttet og tilbudet om politikontakt er nærmere konkretisert i dialog med Bjerkreim kommune.

For øvrig vil departementet bemerke at politikontakten i den nye politistrukturen vil få en sentral rolle i samspillet mellom driftsenheten, tjenestestedet og kommunen. Departementet mener at politikontakten, som vil være etablert innen 15. juni 2017 i samtlige kommuner, på en god måte vil bidra til at politiet jobber tettere og mer strukturert sammen med hver kommune, og under dette opparbeider seg god lokalkunnskap om kommunen.

Politimesteren har fremholdt at han gjennom nærpolitireformen har som intensjon et effektivt, tilstedeværende og synlig nærpoliti. Departementet er i likhet med Politidirektoratet av den oppfatning at politimesteren har gjort gode politifaglige vurderinger i tråd med nærpolitireformens målsettinger, og at det ikke er foretatt ensidig eller vilkårlig vektlegging av noe hensyn.

Berørte kommuner har blitt forelagt klagen i henhold til forskriften § 5 annet ledd. Det har ikke innkommet uttalelser fra kommuner som har bragt nye momenter inn i saken.

Departementet finner etter en samlet gjennomgang og vurdering av de opplysninger som er lagt frem i saken, ikke grunnlag for å omgjøre Politidirektoratets avgjørelse om ny tjenestestedsstruktur for Bjerkreim kommune i Sør-Vest politidistrikt. Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 opprettholdes.

Klagen tas ikke til følge.

Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 6 annet ledd.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Politidirektoratet